

REFERAT Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget d. 06-06-2024

Mødedato Torsdag d. 06. juni 2024 kl. 12:00

Mødested Campus Bornholm, Ungeporten, Møderum 1

Mødedeltagere Linda Kofoed Persson, Gunna Møller, Laura Kofod, Claus Larsen-Jensen, Heidi Burgedahl

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsorden.....	3
Bopælspligt - ændring af administrationsgrundlaget.....	4
Oplæg til fraflytteranalyse.....	7
Orientering om helhedsorienteret sagsbehandling 2023.....	9
Orientering om budgetopfølgning pr. 30. april 2024, Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget...	12
Orientering om administrative spareforslag til budget 2025 på udvalgets område.....	14
Velfærdsalliance 2024-2028.....	16
Søgetal til ungdomsuddannelserne 2024.....	19
EU's strukturfonde efter 2027, høring.....	22
Udmøntning af anlægsstop - scenarier for Byens Hus/Torv på tværs.....	24
Gensidig orientering.....	31
Sager til høring.....	32

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsorden

Fraværende

-

Bemærkninger til dagsorden

-

Deltagere fra administrationen

Direktør Lillian Rasch Madsen

Arbejdsmarkeds- og Digitaliseringschef Allan Westh

Leder af Staben-Udvikling Kristian Pihl

Udvalgssekretær Asbjørn Steimle Pedersen

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 06-06-2024

Linda Kofoed Persson havde afbud, Mark Palmquist mødte i hendes sted. Mødet blev ledet af næstforperson Heidi Burgedal.

Punkt 2: Bopælspligt - ændring af administrationsgrundlaget

18/13901

Politisk sagsgang

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Det nuværende administrationsgrundlag for håndhævelse af bopælspligten i de 8 byer blev godkendt af kommunalbestyrelsen den 27. juni 2019.

Efter mere end fire års erfaringer og behandling af mere end 500 sager vurderer administrationen, at administrationsgrundlaget skal opdateres.

Indstilling

Direktøren indstiller, at

- administrationsgrundlagets punkt a) ændres som beskrevet i sagen

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 05-03-2024

Punktet udsættes til næste møde, til kvalificering.

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 06-06-2024

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget anbefaler direktørens indstilling.

Laura Kofod og Gunna Møller kan ikke medvirke idet de frygter at det vil medføre en lempelse af administrationen af bopælspligten.

Sagsfremstilling

Helårsbopælspligten gælder i de 8 byer Allinge, Gudhjem, Hasle, Klemensker, Nexø, Rønne, Svaneke og Aakirkeby. I temalokalplan 128 for helårsboligformål i 8 byer, kan man se helt ned på matrikel-niveau, hvilke ejendomme der er omfattet af helårsbopælspligten.

Uden for de 8 byer er det muligt at opnå flexboligstatus på en helårsbolig, hvor man ikke har sin bopæl.

Det blev den 27. juni 2019 besluttet, at ejer/lejer efter ansøgning kan gives tilladelse til at fravige eller udskyde opfyldelsen af bopælspligten i en af de 8 byer i følgende situationer:

- a) Ejer/lejer har arbejde på Bornholm og behov for en bolig, men ønsker at bevare folkeregisteradresse uden for Bornholm (pendlerreglen). Tilladelsen gælder, så længe ansøger har arbejde på Bornholm.
- b) Ejer vurderer, at der er behov for at foretage omfattende ombygning af boligen. Der kan gives tilladelse til at udskyde opfyldelsen af bopælspligten i maksimalt 3 x 1 år (renoveringsreglen).
- c) Særlige forhold i øvrigt.

Forslag til ændring af administrationsgrundlaget

Administrationen vurderer, at det er nødvendigt at foretage en indholdsmæssig ændring i formuleringen af pkt. a) mens pkt. b) og c), bør fastholdes i deres nuværende indholdsmæssige form men præciseres, så der er ikke opstår tvivl om deres hjemmelsgrundlag.

Udgangspunkt for det nuværende Administrationsgrundlags pkt. a) er, at det alene er pendlere, som rejser til og fra deres arbejde på Bornholm, der omfattes af reglen.

Det følger af retspraksis, at det afgørende for, om bopælspligten er overholdt, er om ejer eller lejer de facto opholder sig mere end 180 dage om året i boligen jævnt fordelt over hele året. Dette har primært betydning for pendlere, men kan tillige i et begrænset antal sager gælde for andre personer, som har deres faste bopæl i en anden kommune og dermed ikke skal have folkeregisteradresse på boligens adresse.

Det foreslås derfor at udstedelse af tilladelse til pendlere bliver erstattet af "Forhåndsregistrering" for alle, der sandsynliggør, at de vil opfylde bopælspligten.

Dette vil både sikre overensstemmelse med Planklagenævnets praksis og give en administrativ forenkling. Der vil som hidtil blive fulgt op på, at bopælspligten bliver overholdt.

Administrationen foreslår fremadrettet følgende ordlyd for administrationsgrundlaget:

I Bornholms Regionskommune er det besluttet, at bopælspligten gælder i følgende 8 byer: Allinge, Gudhjem, Hasle, Klemensker, Nexø, Rønne, Svaneke og Aakirkeby. I den gældende temalokalplan 128 vedrørende helårsboligformål i 8 byer fremgår det hvilke konkrete matrikler i byerne, der er omfattet af bopælspligten.

Bornholms Regionskommune anser bopælspligten for at være opfyldt, hvis ejer (eller lejer) opholder sig i boligen mere end 180 dage om året jævnt fordelt over hele året. Dette betyder normalt, at man er tilmeldt adressen i Folkeregistret, men der kan være tilfælde, hvor man har en større tilknytning til en adresse et andet sted i landet, selvom man opholder sig mest i sin sekundære bolig på Bornholm og opfylder bopælspligten der. Det kan fx være tilfældet for pendlere, der arbejder på Bornholm og opholder sig her i hverdage, men hvor resten af familien bor et andet sted i landet.

Forhåndsregistrering af pendlerboliger og lignende

Hvis en ejer eller lejer ikke er tilmeldt Folkeregistret på en adresse, hvor der er bopælspligt, men dog opfylder bopælspligten, kan man ved henvendelse til kommunen opnå en forhåndsregistrering af boligen. Man skal kunne sandsynliggøre, at bopælspligten vil blive opfyldt, og der vil ske løbende opfølgning på, at bopælspligten rent faktisk bliver opfyldt.

Samtykke til fravigelse af bopælspligten

Bornholms Regionskommune kan give samtykke til fravigelse af bopælspligten i følgende tilfælde:

- a) Renovering jfr. § 5, stk. 5 i Lov om boligforhold: Hvis en bolig vil være midlertidigt ubeboelig som følge af ombygning, kan der gives tilladelse til, at opfyldelsen af bopælspligten udskydes. Tilladelsen varer, så længe arbejderne står på, og gives maksimalt for 3 x 1 år.*
- b) Særlige forhold i øvrigt. Der kan helt undtagelsesvist efter kommunens konkrete og individuelle vurdering af sagen gives en dispensation fra Lokalplan 128's krav om helårsbeboelse. En sådan dispensation skal overholde Planlovens § 19.*

Aktiv håndhævelse af bopælspligten

Bornholms Regionskommune håndhæver bopælspligten inden for de 8 byer. Det sker ved at foretage løbende screeninger og kontrol af tomme boliger (boliger i de 8 byer, hvor ingen er tilmeldt Folkeregistret på adressen eller har opnået en forhåndsregistrering), samt følge op på modtagne henvendelser om boliger, hvor bopælspligten ikke opfyldes. Der vejledes om reglerne på området til ejere, lejere, potentielle købere mv.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Supplerende sagsfremstilling

Administrationen vil med ændringen af administrationsgrundlaget fortsat praktisere en konsekvent håndhævelse af bopælspligten i de 8 byer. Der arbejdes ud fra en balance mellem vejledning og dialog med borgerne på den ene side og

konsekvent håndhævelse på den anden side. Denne balance vil også fremover være pejlemærket for administrationens praksis.

Den foreslåede ændring tydeliggør, at når bopælspligten overholdes, også selvom borgeren ikke er folkeregisterregistreret på ejendommen, så kan det ikke kræves, at kommunen giver samtykke til, at borgeren opholder sig mindst 180 døgn om året i sin bolig.

På det punkt er det nuværende administrationsgrundlag upræcist i forhold til den praksis, der foreligger fra domstolene og planklagenævnet, og som kommunen er forpligtet til at følge.

Begrebet "samtykke" er misvisende og bør derfor afløses af et andet og mere sigende begreb. Af hensyn til håndhævelsen vil det være en fordel, hvis de pågældende personer har registreret sig hos kommunen, så der ikke sker unødige henvendelser til ejere af boliger, der i en screening fremstår tomme, men hvor bopælspligten opfyldes. Administrationen foreslår, at det kaldes "forhåndsregistrering".

Ved en forhåndsregistrering skal man kunne sandsynliggøre, at man opholder sig mindst 180 døgn om året på Bornholm. Det kan fx ske ved at fremlægge dokumentation for et ansættelsesforhold eller udfyldelse af en tro- og love-erklæring, der indeholder de strafferetlige bestemmelser. Administrationen vil løbende følge op på, om betingelserne er opfyldt, og ved begrundet mistanke kan der fx indhentes et vandforbrug for boligen, som typisk er et meget anvendeligt redskab til at afgøre, om bopælspligten er overholdt eller ej.

Det bemærkes, at der kun er tale om et fåtal af boliger, der omfattes af denne ændring. Pt. er der tale om mindre end 25 boliger.

Punkt 3: Oplæg til fraflytteranalyse

24/5660

Politisk sagsgang

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget beslutter

Resumé

I forbindelse med indgåelse af budget 2024 blev der afsat 300.000 kr. til en fraflytteranalyse. Administrationen foreslår, at der udarbejdes en fraflytningsanalyse. Udvalget bliver bedt om at tage stilling til administrationens forslag til udmøntningen af fraflytteranalysen.

Indstilling

Direktøren indstiller, at

- udvalget godkender forslaget om udarbejdelsen af en fraflytteranalyse

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 06-06-2024

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget godkender indstillingen, idet de ønsker at målgruppen udvides til 65 år og fraflyttere til hele Danmark.

Sagsfremstilling

Ved [budgetforlig 2024](#) blev der afsat midler til en fraflytningsanalyse. I forligsteksten står der

” Der afsættes 300.000 kr. til en fraflytningsanalyse, der skal afdække, hvilke årsager der er til fraflytning. Arbejdet skal skabe grundlag for prioriteringer af indsatser for tilflyttere og fastboende.”

Administrationen har ud fra ordlyden i forligsteksten udarbejdet et oplæg til hvordan opgaven kan gribes an.

Administrationen har med udgangspunkt i oplægget gjort sig forskellige overvejelser i forhold til, hvordan opgaven kan løses. Som baggrund for dette er der gennemgået analyser og rapporter både fra tidligere undersøgelser foretaget for Bornholm, men også fra andre kommuner og områder.

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget er på mødet d. 13. maj 2024 præsenteret for den seneste tilflytteranalyse. Refleksionen fra dette møde er også forsøgt indpasset i arbejdet til et oplæg omkring en fraflytteranalyse.

Ud fra de data administrationen har kunnet fremskaffe kan man på nuværende tidspunkt sætte fokus på målgruppen for analysen. Med udgangspunkt i en intern workshop er administrationen kommet frem til følgende anbefalinger i forhold til at få udført en fraflytningsanalyse:

Målgruppe - aldersfordeling

Som bilag 1 viser er ca. 1/3 del af fraflytterne mellem 30-64 år. Ud fra figuren anbefales det, at tage udgangspunkt i aldersgruppen 25 – 40 år. Det er også i den målgruppe børnefamilierne findes.

Målgruppe – geografi

Ud fra bilag 2 giver det størst mening at tage udgangspunkt i de fraflyttere der flytter til Sjælland. Største parten flytter til byen København, men de to næst største grupper flytter til resten af Sjælland.

Den videre proces

Administrationen vil få udarbejdet en spørgeramme, der kan sendes til den målgruppe der er udpeget.

Spørgeskemaet skal udarbejdes med fokus på målgrupperne

- Aldersgruppe - 25-40 år
- Tilflytter geografi - Storkøbenhavn og Sjælland
- Fokus på børnefamilier

Kvantitativ analyse (Spørgeskema)

Der udarbejdes en kvantitativ analyse (spørgeskema). Der skal være fokus på hvorfor de fravalgte Bornholm, og hvad Bornholm kan gøre bedre fremadrettet.

Kvalitativ analyse (Interview)

Analysen følges op med en kvalitativ analyse (telefon/fysiske interviews), hvor man kan gå i dybden med nogle af respondenterne, for at blive klogere på deres fravalg af Bornholm. Denne spørgeramme vil blive udarbejdet på baggrund af de data som indhentes via den kvantitative analyse.

Økonomiske konsekvenser

Hvis udvalget vælger administrationens model for den foreslåede model, forventer administrationen at skulle bruge de 300.000 kr. der er afsat til opgaven.

Det vil specielt være udgifter til datatræk på målgrupper, så spørgeskema kan sendes målrettet ud til den beskrevne målgruppe. Datatræk via DREAM for at få adgang til en række grundoplysninger for de udvalgte målgrupper o.lign.

Bilag

Bilag 1

Bilag 2

Punkt 4: Orientering om helhedsorienteret sagsbehandling 2023

21/4418

Politisk sagsgang

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget orienteres

Økonomi- og Klimaudvalget orienteres

Kommunalbestyrelsen orienteres

Resumé

Kontrolgruppen orienterer hermed om den helhedsorienterede sagsbehandling, som er foregået i 2023. Denne indsats omfatter bl.a. kontrol af sociale ydelser og socialt bedrageri. Orienteringen indeholder også afrapportering fra Udbetaling Danmark i forhold til kontrolsager der er behandlet hos dem.

Indstilling

Direktøren indstiller,

- sagen til orientering

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 06-06-2024

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Indsatsen i 2023

I 2023 har indsatsen været fokuseret på de anmeldelser der enten er modtaget fra borgere eller sagsbehandlere. Flertallet af sagerne drejer sig om reelt enliges forhold, førtidspension og kontanthjælp.

Indsatsen i sager om udbetaling af pension, børnetilskud og boligstøtte varetages i samarbejde mellem kontrolgruppen og Udbetaling Danmark.

Sagerne kan opdeles i de 4 kategorier herunder:

- Kontrol
- Virksomhedsbesøg
- Den Fælles Dataenhed (DFD)
- Sager behandlet af Udbetaling Danmark

Intern kontrol

Der foretages kontroller når kontrolgruppen modtager anmeldelser igennem kommunens hjemmeside, i samarbejde med Udbetaling Danmark og andre myndigheder samt henvendelse fra sagsbehandlere i Bornholms Regionskommune.

Følgende sager er undersøgt i løbet af 2023:

15 anonyme anmeldelser

1 navngiven anmeldelse

2 interne sager

8 sager modtaget fra Udbetaling Danmark

4 sager fra anden kommune/myndighed

Virksomhedskontrol

Kommunerne har mulighed for uden retskendelse at foretage uanmeldt besøg i en virksomheds lokaler samt på arbejdssteder uden for virksomhedens lokaler for at kontrollere, om der er borgere, der arbejder samtidig med, at de modtager sociale ydelser.

Der har ikke været udført virksomhedskontroller i 2023, dette skyldes dels at to erfarne medarbejdere valgte at stoppe i Bornholms Regionskommune samt et behov for koordinering med andre myndigheder, specielt SKAT, som først kunne iværksættes i 2024.

Nye medarbejdere er nu sat på opgaven.

Planen er, at virksomhedskontrollerne opstartes i 2024. At de ikke blev opstartet i 2023 skyldes, at SKAT har afholdt fælles myndighedsmøder omkring fælles virksomhedskontroller. Administrationen har deltaget i møderne, og det er en forventning at der igangsættes fælles virksomhedskontroller i sommeren 2024. Bliver det ikke tilfældet, vil Bornholms Regionskommune afholde selvstændige virksomhedskontroller. Der vil som udgangspunkt blive afholdt to kontroller. Én i juni og én i august.

Den Fælles Dataenhed (DFD)

Den Fælles Dataenhed samkører data fra registre fra offentlige myndigheder og a-kasser med oplysninger om modtagere af ydelser og tilskud fra kommunerne og Udbetaling Danmark.

Resultaterne fra registersamkøringen er prioriteringslister til kommunerne, som vurderer, om der er grundlag for at sætte kontrolsager i gang.

Den Fælles Dataenhed skal også indgå et systematisk samarbejde med udenlandske myndigheder med henblik på at indhente oplysninger om borgeres forhold i udlandet til brug for kommunernes kontrolarbejde. Desuden arbejder enheden videre med at udvide eksisterende udvekslingsaftaler til at omfatte yderligere oplysninger om f.eks. indtægt, formue, samliv etc.

Arbejdet med DFD har været sat på pause i 2022 grundet skift af medarbejdere. Arbejdet med DFD er startet op igen i efteråret 2023, og kommer til at indgå i orienteringen for 2023.

Sager behandlet af Udbetaling Danmark

Udbetaling Danmark har i 7 sager fået et provenu på 817.583 kr. Sagerne fordeler sig på 2 sager om boligsikring, 3 sager om Folkepension og 2 sager om førtidspension. Der kan ses mere omkring opgørelsen i bilag 2.

Projekter for 2024

Der er ikke planlagt særlige projekter i 2024, da der har været stor udskiftning i ressourcerne. Administrationen vil i efteråret 2024 se på, om der er særlige projekter som skal igangsættes.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Helhedsorienteret Kontrol - 2023 - Følgrebrev

Bornholm kommune

Punkt 5: Orientering om budgetopfølgning pr. 30. april 2024, Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget

24/6829

Politisk sagsgang

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget orienteres

Resumé

I sagen gennemgås budgetopfølgningen pr. 30. april 2024 på udvalgets områder.

Driftsopfølgningen viser et forventet overskud på 21,9 mio. kr. i 2024. Overskuddet er sammensat af et overført overskud fra 2023 på 14,8 mio. kr. samt et mindreforbrug i året på 7,1 mio. kr.

Samlet giver budgetopfølgningen på driften anledning til opmærksomhed på et større mindreforbrug på kontante ydelser.

Anlægsopfølgningen viser, at der forventes et forbrug på 1,0 mio. kr. ud af et rådighedsbeløb på 1,0 mio. kr.

Indstilling

Direktøren indstiller

- sagen til orientering

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 06-06-2024

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Drift

Herunder gennemgås i hovedtræk de væsentligste dele af budgetafvigelserne for de enkelte centre, der vedrører udvalgets områder.

Bevilling 34 Sociale ydelser er formelt placeret under Social- og Sundhedsudvalget, men har sammenhæng til Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget og nævnes derfor her.

På bevilling 34 Sociale ydelser skyldes merforbruget (på 12,3 mio. kr.) en større tilgang til førtidspensioner, hvorimod tilkendelserne til seniorpension ser ud til at flade ud. Der er særlig fokus på førtidspensionsområdet i de kommende budgetopfølgninger, da tilkendelserne i 1. kvartal er højere end forventet.

Da budgetopfølgningen baserer sig på en prognose på tilkendelsestal for de første 3 måneder af 2024, vil der være et særligt fokus på økonomiopfølgningen ift. dette område i de kommende måneder, da der er en række faktorer som nu ser ud til at ændre sig, og der derfor kan være tale om færre ansøgere i de resterende måneder end tilfældet har været i 1.kvartal 2024.

Ovennævnte kan betyde at det nuværende skøn for området er for pessimistisk, men da der ikke er færre tilkendelser i 1.kvartal 2024 er det valgt at fastholde nuværende skøn og følge området tæt, også med henblik på at få så korrekte prognoser for 2025 som muligt.

Beløb i 1.000 kr.	Overført over- /underskud fra 2023	Forventet mer- /mindreforbrug for 2024	Forventet over- /underskud for 2024
	A	B	C = A + B
Center for Job, Uddannelse og Rekruttering	9.037	9.253	18.290
41 Uddannelse og Beskæftigelse	9.037	9.253	18.290
Center for Regional Udvikling, It og Sekretariat	5.776	-2.144	3.632
43 Erhverv og bolig	5.776	-2.144	3.632
Erhvervs-, Bolig-, og Beskæftigelsesudvalget	14.813	7.109	21.922
<p>Note: "+" angiver mindreforbrug/overskud, "-" angiver merforbrug/underskud</p> <p>Mer-/mindreforbrug angiver afvigelser ift. det korrigerede budget 2023 ekskl. overførsler</p> <p>Over-/underskud angiver afvigelser ift. det korrigerede budget 2023 inkl. overførsler.</p>			

På bevilling 41 Uddannelse og Beskæftigelses flerårige projekter forventes et overskud på 7,9 mio. kr.

Den fortsat meget lave ledighed betyder, at der ikke er så mange på kontant- og uddannelseshjælp og samtidig er det lykket at reducere antallet på sygedagpenge. Det betyder at der forventes et overskud på 6,7 mio. kr. trods et merforbrug på dagpenge på 1,4 mio. kr.

På den forberedende grunduddannelse (FGU) og erhvervsuddannelsers skoleophold forventes et mindreforbrug på 2,9 mio. kr.

Herudover er der mindreforbrug 1,1 mio. kr. på beboelsesdelen under integrationsområdet. Men der er stor usikkerhed omkring prognosen, da antallet af flygtninge varierer meget hen over året. Det vanskeliggør beregningen af de faktiske udgifter samt statslig kompensation og bonusordninger.

På bevilling 43 Erhverv og bolig består det samlede merforbrug af merforbrug på forskellige erhvervs- / energiprojekter. Det skyldes planlagt forbrug af overførte midler fra 2023/ ændret periodisering af udbetaling af tilskud. Overskuddet skyldes, at midler (og ikke disponerede midler på EBBU's tilskudspulje) først forventes forbrugt/ udbetalt i 2025 og frem.

Anlæg

På Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalgets område udgør det samlede rådighedsbeløb i 2024 1,0 mio. kr., hvoraf der forventes et forbrug på 1,0 mio. kr.

Økonomiske konsekvenser

På udvalgets områder forventes samlet set et overskud på 21,9 mio. kr. på driften samt balance mellem rådighedsbeløb og forbrug på anlægsprojektet i 2024, som beskrevet i sagsfremstillingen.

Bilag

Bilag 1: Budgetopfølgning pr. 30. april 2024, Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget

Bilag 2: Anlægsopfølgning pr. 30. april 2024, Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget

Punkt 6: Orientering om administrative spareforslag til budget 2025 på udvalgets område

24/10154

Politisk sagsgang

Erhvervs-, Bolig- og beskæftigelsesudvalget orienteres

Resumé

Økonomi- og Klimaudvalget har besluttet, at det er direktionen/administrationen der udarbejder et sparekatalog til kommunalbestyrelsens prioritering.

Der er derfor administrativt udarbejdet et sparekatalog til budget 2025 og overslagsår der lever op til den udmeldte spareramme på i alt 64 mio. kr.

I det administrative forslag indgår der spareforslag for 4,6 mio. kr. årligt på Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalgets område.

I tråd med den vedtagne budgetvejledning for 2025 skal udvalgene orienteres i juni om de administrative spareforslag på udvalgets område.

Indstilling

Direktøren indstiller,

- sagen til orientering

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 06-06-2024

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Den 13. marts behandlede Økonomi- og Klimaudvalget sagen om sparerammen til budget 2025, og det blev besluttet, at der administrativt skal udarbejdes spareforslag for i alt 64 mio. kr.

Spareforslagene har været drøftet i de respektive CenterMED-udvalg i forhold til arbejds-, personale-, samarbejds- og arbejdsmiljøforhold.

I tabellen nedenfor ses de administrative spareforslag på Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalgets område.

Tabel 1: Oversigt over administrative spareforslag på Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalgets område

Beløb i 1.000 kr. i 2024-pl		2025	2026	2027	2028
Erhvervs-, bolig og beskæftigelsesudvalget	Spareforslag i alt:	-4.647	-4.647	-4.647	-4.647
41 Uddannelse og Erhvervs- og Boligudvalget	Årlig spareforslag:	-3.750	-3.750	-3.750	-3.750
EBBU-41-01	Nednormering Beskæftigelseservice myndighed	-900	-900	-900	-900
EBBU-41-02	Nednormering Ydelse & Integration myndighed	-200	-200	-200	-200
EBBU-41-03	Reduktion i antal afklaringspladser - Stop af visitering til Lindehuset	-750	-750	-750	-750
EBBU-41-04	Reduktion i antal afklaringspladser - Kantine Vibegård	-500	-500	-500	-500
EBBU-41-05	Reduktion i antal afklaringspladser - Gaarden (Plantagen)	-400	-400	-400	-400
EBBU-41-06	Reduktion i antal afklaringspladser - Håndværkertilbuddet (lukkes)	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
43 Erhverv og bolig	Årlig spareforslag:	-897	-897	-897	-897
EBBU-43-01	Reduktion af Business Center Bornholms opsøgende arbejde og kommunikationsindsats	-897	-897	-897	-897

Note: Der tages forbehold for eventuelle justeringer, som vil blive forelagt kommunalbestyrelsen på budgetseminar 1 den 20. juni.

Kommunalbestyrelsen vil blive præsenteret for de samlede spareforslag på budgetseminar 1 den 20. juni.

Økonomiske konsekvenser

-

Punkt 7: Velfærdsalliance 2024-2028

24/2639

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget indstiller

Børne- og Skoleudvalget indstiller

Erhvervs-, Bolig, og Beskæftigelsesudvalget orienteres

Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Bornholms Regionskommune, DBU og DBU Bornholm kan indgå i et forlænget samarbejde gennem en fornyelse af Velfærdsalliancen 2020-2023 i perioden 2024–2028. Aftalen sikrer et styrket samarbejde mellem fagcentre i Bornholms Regionskommune og til foreningslivet i øens fodboldklubber.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- a) oplæg til Velfærdsallianceaftale mellem Bornholms Regionskommune, DBU og DBU Bornholm i perioden 2024–2028 godkendes og finansieres indenfor budgettet, som beskrevet i afsnittet ”Økonomiske konsekvenser”
- b) Velfærdsallianceaftale underskrives af Bornholms Regionskommune, DBU og DBU Bornholm senest den 1. juli 2024.

Beslutning Social- og Sundhedsudvalget den 03-06-2024

Indstillingen kan ikke anbefales, Kirstine van Sabben, Bjarne Hartung Kirkegaard og Anne Jensen afventer deres stillingtagen, Sanne Friberg anbefaler indstillingen, René Danielsson anbefaler ikke indstillingen.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 04-06-2024

- a) Anbefales
- b) Anbefales
Sabine Nicoline Lyngberg kan ikke medvirke.

Beslutning Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget den 06-06-2024

Udvalget anbefaler indstillingerne a) og b).

Kirstine Van Sabben, Anne Jensen og Bjarne Hartung Kirkegaard afventer deres stillingtagen.

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 06-06-2024

Orientering givet.

Sagsfremstilling

I perioden 2020-2023 valgte Bornholms Regionskommune, DBU og DBU Bornholm at videreføre samarbejdet fra den første Velfærdsalliance, der løb i perioden 2016-2020. Begge foregående aftaler har bidraget til et styrket samarbejde mellem DBU og BRK indenfor især skoleområdet og klubsamarbejdet. I aftalen for 2020-2023 har der været fokus på samarbejdsaktiviteter som:

- Inklusion og beskæftigelse
- Børn, bold og bevægelse
- Sundhed
- Klubudvikling

Det overordnede formål med Velfærdsalliancen 2020-2023 var at sikre udvikling og implementering af fodboldindsatser i relevante kommunale sammenhænge, herunder implementering af aktiviteter med fokus på at bruge fodboldspillet som løftestang og dermed medvirke til at understøtte traditionelle kommunale velfærdsopgaver i tæt samarbejde med de lokale fodboldklubber.

Dette formål videreføres i hovedtræk i Velfærdsalliancen 2024-2028 (bilag 1), der tager udgangspunkt i følgende hovedtemaer:

- Sundhedsindsats
- Børneindsats
- Pigefodbold – GetMovin'
- Facilitetsudvikling
 - o Specifikt i denne sammenhæng kan nævnes kunstgræsbanen i Aakirkeby, hvor DBU som en del af Velfærdsalliancen har meddelt tilsagn på tilskud på 1 mio. kr.

Derudover vil det i aftaleperioden være en prioritet i samarbejdet, at få afviklet u-landskampe eller lignende events på Bornholm.

Udgangspunktet for aftalen er BRK's relevante politikker og strategier, bl.a.:

- Vores Ø – Politik for Kultur, Idræt og Fritid på Bornholm; herunder særligt kommunens ambition om, at idrætten skal bruges som middel til at øge borgernes sundhed og livskvalitet
- Frivillighedsstrategi 2023-2026; herunder det overordnede mål om at forbedre rammer og vilkår for at være frivillig på Bornholm
- Bornholms sammenhængende børne- og ungdomspolitik; herunder kommunens holdning til, at alle børn og unge skal være en aktiv del af meningsfulde og trygge fællesskaber
- Sundhedspolitikens ambition om mindre social ulighed i sundhed mere sundhed for pengene og generelle vilje til samarbejde med foreningslivet
- Ældrepolitikens fokus på sundhed og forebyggelse samt aktivitet, netværk og frivillighed
- Handicappolitikens mål om at give borgere med handicap bedre muligheder i foreningslivet

Aftalen er dynamisk og kan løbende tilpasses ved behov gennem fælles dialog, statusmøder og evaluering.

Derudover skal BRK efter hvert aftaleår beslutte, hvorvidt aftalen skal fortsætte. Hvis BRK ønsker at udtræde af aftalen inden aftaleperiodens udløb, skal dette meddeles DBU inden udløbet af det pågældende aftaleår.

Økonomisk bidrag og ejerskab i fagcentrene

Der beregnes i Velværdsalliance 2024-2028, Værdioversigt (bilag 2) nedenstående fordeling af økonomisk bidrag fra DBU og BRK:

Indsatser	Værdi**		Tilskud fra kommune***	
	Aftaleperiode	Pr. år	Aftaleperiode	Pr. år
Prioriteret samarbejde, koordinering, opøgende arbejde, events, netværksarrangementer m.v.	570.000	142.250	48.000	12.000
A) Sundhedsindsats	254.800	63.700	10.000	2.500
B) Børneindsats	570.000	142.500	37.075	9.269
C) Pigefodbold - GetMovin'	416.667	104.167	44.925	11.231
D) Facilitetsudvikling	20.000	5.000	0	0
Kontant tilskud til kunstgræsbane i Aakirkeby*	1.000.000	250.000	0	0
Sum	2.831.467	707.867	140.000	35.000

* Tilskuddets præmis er defineret af kriterierne for DBU's Hybridbanepulje pr. marts 2023

** Hertil kommer tilført samfundsværdi

*** Hertil kommer kommunal medarbejderprioritering i samarbejdet.

Udover selve aktiviteterne estimeres 100 årlige arbejdstimer v. DBU & DBU Bornholm til koordinering af indsatserne, samarbejde m. kommunale enheder og fodboldklubber:

De enkelte centre byder ind med egenfinansiering til at løfte indsatser målrettet de borgere og målgrupper, som indsatsen omhandler. Som en del af medfinansieringen er det en forudsætning, at der stilles personaleressourcer til rådighed i form af koordinering på tværs af centre, til samarbejdet med foreninger, klubber og de enkelte borgere der indgår.

Økonomiske konsekvenser

BRK forpligter sig i Velfærdsallianceaftalen mellem DBU, DBU Bornholm og Bornholms Regionskommune til, at bidrage med 35.000 kr. pr. år. Såfremt alle aftaleår gennemføres vil det betyde et samlet beløb på 140.000 kr. i perioden 2024-2028.

I dialogen med de bidragsydende kommunale centre, er der opnået enighed om nedenstående finansiering (alle midler hentes inden for eksisterende budget):

Center	Pr. aftaleår	I alt, såfremt alle aftaleår gennemføres
Center for Sundhed og Omsorg	10.000 kr.	40.000 kr.
Center for Børn og Læring	10.000 kr.	40.000 kr.
Center for Miljø, Plan og Kultur	15.000 kr.	60.000 kr.
I alt; for alle Centre	35.000 kr.	140.000 kr.

Bilag

Velfærdsalliance, BRK, 10.04.2024

Bilag 1, Værdioversigt pr. 10.04.2024

Punkt 8: Søgetal til ungdomsuddannelserne 2024

22/8253

Politisk sagsgang

Børne- og skoleudvalget indstiller

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Senest den 1. marts 2024 skulle alle elever i grundskolens 9. og 10. klasse tilkendegive, hvad de ønsker i forhold til videre uddannelse i næste skoleår. Sagen giver en orientering om søgetal med en fordeling på de enkelte ungdomsuddannelser. Kommunalbestyrelsen skal vedtage måltal for søgning i skoleåret 2025/2026

Indstilling

Direktøren indstiller, at:

- måltallene jf. sagsfremstillingen godkendes.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 04-06-2024

Børne- og Skoleudvalget anbefaler at måltallet for erhvervsuddannelser, i overensstemmelse med de landspolitiske signaler, skrues højere op.

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 06-06-2024

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget anbefaler at måltallet for erhvervsuddannelser, i overensstemmelse med de landspolitiske signaler, skrues højere op.

Sagsfremstilling

De unges valg af uddannelse er en vigtig beslutning, derfor er vejledningen og introduktionen til en kommende uddannelse og efterfølgende arbejdsliv en vigtig indsats i grundskolen, som udføres af uddannelsesvejlederne i samarbejde med skolerne og virksomhederne på Bornholm.

Kommunalbestyrelsen skal, jf. lov om kommunal indsats for unge under 25 år, opgøre søgetal til ungdomsuddannelserne for elever i 9. og 10. klasse. Søgetallene opgøres for følgende uddannelser:

- 1) Erhvervsuddannelser, både eud og eux.
- 2) Gymnasiale uddannelser, både 2- og 3-årige.
- 3) Øvrige aktiviteter.

Søgetallene skal opgøres i procent på både 9. og 10. klassetrin.

Kommunalbestyrelsen skal på baggrund af de opgjorte søgetal fastsætte måltal for det kommende års søgning til ungdomsuddannelserne. Opgørelse af søgetal og fastsættelse af måltal skal foretages en gang om året.

Kommunalbestyrelsen skal senest ved udgangen af maj have sammenholdt og offentliggjort de søgetal og måltal på kommunens hjemmeside.

Nedenfor er de aktuelle søgetal opgjort.

Andelen af unge der i januar 2024 blev vurderet delvisparat eller parat til andre uddannelsesaktiviteter m.v. end gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelser:

Grundskoleelever* i alt januar 2024	Elever i alt	Delvis parat/parat til andre aktiviteter
8 klasse	376	42,0%
9 klasse	404	39,9%
10 klasse	92	51,1%

*Efterskoleelever ikke medregnet

Søgetal til ungdomsuddannelserne fra 9. og 10. klasse:

Søgetal 2024 Bornholmske grundskoler

	fra 9.klasse		fra 10.klasse	
EUD	67	26,2%	29	33,0%
GYM	133	52,0%	47	53,4%
Øvrige aktiviteter	56	21,9%	12	13,6%
I alt	256	100,0%	88	100,0%

Søgetal 2024 alle bornholmske elever 9/10 klasse inkl. efterskoler

	fra 9.klasse		fra 10.klasse	
EUD	74	26,2%	50	30,3%
GYM	144	51,1%	99	60,0%
Øvrige aktiviteter	64	22,7%	16	9,7%
I alt	282	100,0%	165	100,0%

Forslag til måltal for søgning til ungdomsuddannelse i skoleåret 2025/2026:

Forslag til måltallene for søgningen til ungdomsuddannelse fra hhv. 9. og 10. klasse er overordnet opgjort inkl. bornholmske elever fra efterskoler.

Måltal for søgning til ungdomsuddannelse	9. klasse	10. klasse
Erhvervsuddannelse (inkl. eux)	27%	30%
Gymnasial uddannelse (2- eller 3-årig)	53%	60%
Øvrige aktiviteter (ikke 10.klasse)	20%	10%

Uddannelsesparathedsvurderingen afskaffes og erstattes fra 1. august 2024 af:

Proces for identifikation af elever i forhold til særlig målrettet skole-og vejledningsindsats.

Optagelseskravene i forhold til ungdomsuddannelser vil alene være de karakterkrav, der er gældende til de gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelser.

Den kommunale sammenhængende plan udvides.

Den reviderede sammenhængende plan for vejledningsaktiviteter, indeholdende den nye proces for identifikation af elever i forhold til særlig målrettet skole-og vejledningsindsats, samt opgørelse af søgetal og fastsættelse af måltal for søgning til ungdomsuddannelser vil blive offentliggjort på Ungdommens Uddannelsesvejledningens hjemmeside; www.uub.dk, når måltal for søgning i skoleåret 2025/2026 er vedtaget af Kommunalbestyrelsen.

Baggrund: På Bornholm har søgningen fra grundskole og til erhvervsuddannelserne generelt set ligget på et højt niveau. Der har dog været en faldende tendens over de sidste 4-5 år.

Årsagerne til denne fordeling og udvikling er alt andet end enkel, men vi ved fra de unge, at de i højere grad betragter et valg af erhvervsuddannelse som et mere afklaret valg. Og vi ved også at der er en bred opfattelse af, at et valg af en gymnasial uddannelse for det første er et valg, hvor uddannelsen ligner den uddannelseskontekst og -form som de unge kender fra grundskolen, ligesom der også synes at være en bred opfattelse af, at en gymnasial uddannelse ikke i samme omfang som en erhvervsuddannelse ”lukker døre”. Omvendt ved vi også, at en forholdsvis stor andel af de elever, der bliver færdige med deres gymnasiale uddannelse efterfølgende tager en erhvervsuddannelse – og vi ved også, at en del virksomheder efterspørger denne gruppe af unge, der lige et blevet et par år ældre og dermed også er en smule mere modne, i forhold til at tage del i arbejdsfællesskaberne på virksomhederne

Økonomiske konsekvenser

-

Punkt 9: EU's strukturfonde efter 2027, høring

24/10698

Politisk sagsgang

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Euroregion Baltic's Styrelse har på sit møde 17. maj 2024 udarbejdet et fælles positionspapir om EU's strukturfondes fremtid, med anmodning om at det behandles i de respektive medlemsregioners folkevalgte råd. Hovedbudskabet er, at EU efter udløbet af den nuværende budgetperiode 2021-2027, fortsat prioriterer midler til strukturfondene, som Bornholm årligt henter 20-25 mio. kr. fra i støtte til regionale udviklingsprojekter indenfor bl.a. energi, turisme og erhvervsuddannelse.

Indstilling

Direktøren indstiller, at

- kommunalbestyrelsen tiltræder det fælles Euroregion Baltic positionspapir

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 06-06-2024

Anbefales.

Sagsfremstilling

Indenfor de seneste tre år har Bornholm hentet ca. 65 mio. kr. i tilskud fra EU's strukturfonde, som bl.a. består af Regionalfonden og Socialfonden Plus. Midlerne er bevilget til projekter i relation til Energiø Bornholm, turismeudvikling, erhvervsuddannelser, affaldshåndtering, spildevandsrensning og fjernvarme.

Med udsendelsen af den niende Samhørighedsrapport i april 2024 er forberedelserne af den næste generation af strukturfondsprogrammer for alvor indledt. Mange interesser er i spil og mange forskellige aktører er nu i gang med at fremlægge deres ønsker og interesser for både EU's institutioner og nationale myndigheder.

En af aktørerne er Euroregion Baltic, som bl.a. varetager de fælles interesser for Bornholm og de øvrige medlemsregioner: de svenske regioner Blekinge, Kalmar og Kronoberg; litauiske Klaipeda region og de to polske regioner Pommern og Warmia-Mazury.

På Euroregion Baltic's Styrelsmøde 17. maj 2024 tiltrådte Styrelsen et "Position Paper" udarbejdet af det svenske formandskab med overskriften "EU Cohesion Policy after 2027" (EU's Samhørighedspolitik efter 2027).

Formålet med positionspapiret er at synliggøre og fremme Euroregion Baltic's positioner for Europa-Kommissionen, Europa-Parlamentet og de nationale regeringer/myndigheder.

Positionspapiret forelægges nu til behandling i hver af de syv medlemsregioner, der så hver for sig har mulighed for at tilføje yderligere ønsker/forslag, som regionen selv kan arbejde videre med udover de fælles positioner.

Hovedbudskabet i det fælles papir er, at EU fortsætter med en robust og bæredygtig Samhørighedspolitik, der omfatter alle EU's regioner og fortsat med direkte inddragelse af de regionale og lokale myndigheder i forvaltningen af midlerne. Udmøntningen skal fortsat ske gennem flerårige udviklingsprogrammer, og fortsat med en prioritering af midler til de såkaldte Interreg-programmer, altså til samarbejdsprojekter over grænserne. Her understreger den fælles udtalelse vigtigheden af en fortsættelse af Interreg South Baltic programmet, som næsten hele Euroregion Baltic er geografisk dækket af.

Klimaforandringer, grøn omstilling, forskning og teknologisk udvikling, digitalisering, iværksætteri, turisme, kulturarv, transport og mobilitet bør fortsat være prioriterede temaer for strukturfondsstøtten. Der bør lægges øget vægt på en

stærkere kobling mellem land og by, og mere robuste lokale samfund, ligesom strukturfondene skal understøtte demokrati og demokratiske værdier.

Supplerende for Bornholm

EU's strukturfonde har haft stor betydning for Bornholms udvikling de seneste 30-35 år, med i gennemsnit årlige bevillinger på 20-25 mio. kr. Udover de førnævnte fælles positioner kan Bornholm også have yderligere ønsker, der især er relevante i en dansk sammenhæng – og derfor skal fremmes overfor regering, folketing og danske myndigheder.

I det danske program for Socialfonden Plus 2021-2027 er 20% af midlerne lagt ud til regionerne, for at komme tættere på primært ungdomsuddannelserne. Efter forhandlinger med Region Hovedstaden fik Bornholm tildelt 1 mio. kr., svarende til vores normale andel af midler fra Region Hovedstaden.

Tidligere har Bornholm modtaget midler baseret på vores socioøkonomiske situation, der svarer mere til Region Sjælland end den øvrige hovedstadsregion – og dermed relativt flere midler, samt egen indstillingsret. Det foreslås at Bornholm arbejder for igen at opnå en selvstændig udmøntningsret på linje med de fem regioner, hvilket vil sikre større hensyntagen til Bornholms socioøkonomiske situation og udfordringer – og helt i samklang med principperne bag EU's Samhørighedspolitik.

Det danske program for Regionalfonden 2021-2027 omfatter en støtteramme på 1,8 mia. kr., der skaber udvikling i hele landet, målrettet små og mellemstore virksomheder, digitale løsninger, grøn omstilling og fysisk infrastruktur, der kan styrke en bæredygtig, lokal udvikling. Bornholm har især modtaget støtte til arbejdet med Energiø Bornholm og til turismeudvikling.

En særlig pulje under Regionalfonden fik Bornholm dog ikke adgang til, selv om Bornholm på alle måder indfrie formålet. Det gælder Fonden for Retfærdig Omstilling, hvor det blev besluttet at prioritere midlerne til Nord- og Syddjylland. Fonden spiller en central rolle i Danmarks omstilling til en klimaneutral økonomi og investerer bl.a. i projekter med potentiale til at sikre udviklingen af CO2-fangst og -lagring, samt brintrelaterede teknologier inkl. Power-to-X.

Hvis der i næste programperiode (efter 2027) bliver mulighed for en lignende fond, foreslås det at Bornholm bliver udpeget som støtteberettiget område.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

EU's Samhørighedspolitik efter 2027

Punkt 10: Udmøntning af anlægsstop - scenarier for Byens Hus/Torv på tværs

24/3627

Politisk sagsgang

Børne- og Skoleudvalget indstiller

Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget indstiller

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget indstiller

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen besluttede på mødet den 19. marts 2024, at der skulle ses på scenarier for projektet i Dams Gård i forbindelse med udmøntning af anlægsstop 2024. Formålet er at belyse, hvor det er muligt at udsætte, annullere og reducere anlægsarbejder for dermed at reducere trækket på kassebeholdningen.

Projektet er nu gennemgået, og der skal i sagen træffes beslutning om valg af scenarie, hvorefter der senere vil blive forelagt en sag vedrørende de økonomiske konsekvenser heraf.

De overordnede økonomiske konsekvenser fremgår af sagen.

Indstilling

Direktionen indstiller, at:

a) Bornholms Regionskommune trækker sig ud af forsøgsordningen om Frie bymidter og beholder Krystalgade 9-11 (scenarie 1),

eller

b) Bornholms Regionskommune trækker sig ud af forsøgsordningen om Frie bymidter og sælger Krystalgade 9-11 (scenarie 2),

eller

c) Bornholms Regionskommune bliver i forsøgsordningen om Frie bymidter og projektet inkl. videre fundraising forsætter, herunder en evt. mulighed for nedskalering af projekt og økonomi (scenarie 3)

Direktionen indstiller til Børne- og Skoleudvalget, at:

- Sagen sendes i høring hos Ungerådet således at høringssvaret foreligger forud for Kommunalbestyrelsens behandling af sagen.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 04-06-2024

Børne- og Skoleudvalget anbefaler scenarie C.
Karen Lynn Jacobsen afventer sin stillingtagen.

Sabine Nicoline Lyngberg kan ikke medvirke idet hun anbefaler scenarie B.

Børne- og Skoleudvalget sender sagen i høring i Ungerådet.

Beslutning Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget den 06-06-2024

Udvalget anbefaler scenarie c).

Anne Jensen afventer sin stillingtagen.

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 06-06-2024

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget anbefaler scenarie C.

Heidi Burgedal og Claus Larsen Jensen afventer deres stillingtagen.

Sagsfremstilling

Mange bymidter i mindre og mellemstore byer er præget af butiksdød. Folketinget vil gerne understøtte stærke lokalsamfund, hvor bymidterne kan være lokale samlingspunkter, og har derfor iværksat en række initiativer, der kan bidrage med, at bymidterne igen bliver et lokalt samlingspunkt og mødested.

Et af initiativerne er, at der etableres en forsøgsordning, hvor der afsættes en pulje på 130. mio. kr. (2022 pris-niveau) til 14 udvalgte byer i Danmark, og hvor puljen deles ligeligt mellem de 14 byer, således at hver by, får ca. 9,2 mio. kr. (2022 pris-niveau) i tilskud (beløbet kan blive højere, hvis nogle byer ansøger om mindre beløb, end det der er i puljen, idet overskydende beløb deles ligeligt mellem de andre byer). De 9,2 mio. kr. svarer i 2024 pris-niveau til ca. 10 mio. kr., hvorfor der i resten af dagsordenspunktet henvises til 10. mio. kr.

Rønne er blevet udvalgt til forsøgsordningen på baggrund af projektet om Byens Hus, hvor Dams Gård laves til et kulturhus, hvor 10. klasserne skal flytte ind. Betingelsen for at få tilskuddet er, at kommunen etablerer en lokal velfærdsfunktion med nye tilbud og funktioner, der kan skabe nærhed og understøtte bylivet. Den lokale velfærdsfunktion i projektet er 10. klasserne. Det er derfor en betingelse for at få tilskuddet, at 10. klasserne flyttes ind og dermed er en del af projektet.

Kommunalbestyrelsen har tidligere afsat 15 mio. kr. til projektet, hvoraf 0,6 mio. kr. er brugt til etablering af de to første midlertidige etaper.

Kommunalbestyrelsen besluttede på mødet den 19. marts 2024 i forbindelse med udmøntning af anlægsstop i 2024, at der skulle analyseres videre på scenarier for Dams Gård. Beslutningen var en del af sagen om handlemuligheder i 2024, der skal være med til at sikre budgetoverholdelse, reducere træk på kassen og styrke kassebeholdningen.

Det nuværende rådighedsbeløb til projekt ”Byens Hus/Torv på tværs” fremgår af tabel 1.

Tabel 1: Afsatte rådighedsbeløb i 2024 og 2025

Beløb i mio. kr.	2024	2025	I alt
Byens Hus/Torv på tværs	9,4	5,0	14,4

Der er siden beslutningen arbejdet med forskellige scenarier, hvoraf de beskrevne 3 scenarier vurderes som de mest sandsynlige. Der er ligeledes set på muligheden for at udsætte/udskyde projektet, hvilket i forhold til vilkårene for forsøgsordningen ikke er realistisk, da det forudsættes i loven, at projektet påbegyndes i 2024 og midtvejsevalueres i 2026. Center for Regional udvikling, It og Sekretariat har udarbejdet notatet i bilag 1 med henblik på at beskrive formålet med projektet og de mulige scenarier med henblik på handlemuligheder med de afledte konsekvenser.

Nedenfor bliver de tre scenarier beskrevet ud fra et økonomisk fokus. Der henvises til notatet i bilag 1 for de organisatoriske og samfundsmæssige konsekvenser.

Scenarie 1: Bornholms Regionskommune trækker sig ud af forsøgsordningen om Frie bymidter og beholder Krystalgade 9-11

Der er løbende siden 2020 taget lokaler i brug i den tilkøbte bygning i Dams Gård. Allerede ved køb af bygningerne i 2019 blev det foreslået at benytte en del af bygningerne til at samle alle afdelingerne under Kulturskolen på ét sted. Det skete fra 2020.

Ud af de oprindelige afsatte rådighedsbeløb til Byens Hus/Torv på tværs er der givet anlægsbevilling til etablering af midlertidige mødelokaler. Dels til mødelokaler, der kan bookes via Conventus og dels til mødelokaler, der har fokus på de unge på Bornholm.

Der er for nuværende 1.200 m², der ikke er benyttet – og som ikke kommer i spil i de kommende år, med mindre der træffes politisk beslutning herom. Kvadratmeterne er ikke sat i stand og der skal tilføjes yderligere midler til det og til den efterfølgende drift, hvis de skal tages i brug.

Tabel 2: Reduktion af kassetræk ved scenarie 1: Annullering af projekt - Krystalgade 9-11 beholdes til nuværende aktiviteter

Beløb i mio. kr.	2024	2025	I alt
Afsat rådighedsbeløb	9,4	5,0	14,4
Renovering af tag på fløj 1	-3,0		-3,0
Reduceret kassetræk	6,4	5,0	11,4

Konsekvenser ved scenarie 1

Ved at trække sig ud af forsøgsordningen kan beslutningen fra maj 2023 om at flytte 10. klasserne til Dams Gård ikke realiseres. Konsekvensen af dette vil være, at de forbliver på deres nuværende placering ved Vibegård.

De nuværende brugere i Dams Gård forbliver i bygningerne.

Den strategiske udviklingsplan for Rønne skal realiseres via en anden vej.

Ved at trække sig ud af forsøgsordningen, kan staten ikke give regionskommunen tilskuddet på 10. mio. kr.

Scenarie 2: Bornholms Regionskommune trækker sig ud af forsøgsordningen om Frie bymidter og sælger Krystalgade 9-11

Scenarie 2 er en variant af scenarie 1, men hvor Krystalgade 9-11 i Dams Gård sælges. Scenariet er mere vidtgående og de afledte konsekvenser kan ikke fuldt ud belyses på nuværende tidspunkt, da der vil være mange ubekendte. Bl.a. vil der være behov for at finde alternative lokale løsninger for den del af Kulturskolen, der er rykket ind i Krystalgade 9-11 i Dams Gård. Det drejer sig om afdelingerne for drama, billedkunst og skriveværksted /forfatterskole. Dertil er der folkeoplysende foreninger, der benytter de midlertidig etablerede mødelokaler. Disse foreninger skal også anvises andre mødefaciliteter.

Krystalgade 9-11 blev i 2019 købt for 3,7 mio. kr. I perioden 2020-2023 er der fortaget midlertidige anlægsinvesteringer for i alt 1,9 mio. kr., hvoraf de 0,6 mio. kr. er finansieret af det afsatte rådighedsbeløb på 15 mio. kr. En nutidig salgspris for bygningen er ikke indhentet i forbindelse med denne analyse.

Tabel 3: Reduktion af kassetræk ved scenarie 2: Annullering af projekt – Krystalgade 9-11 sælges

Beløb i mio. kr.	2024	2025	I alt
Afsat rådighedsbeløb	9,4	5,0	14,4
Provenu fra salg (Krystalgade 9-11)	Endnu ikke afklaret		
Alternative lokaler til Kulturskolen	Endnu ikke afklaret		
Alternative lokaler til Gadeplan	Endnu ikke afklaret		
Alternative lokaler til unges aktiviteter	Endnu ikke afklaret		
Alternative lokaler til foreninger og borgere	Endnu ikke afklaret		
Reduceret kassetræk*	9,4	5,0	14,4

* Disse beløb forudsætter, at salgsprovenu for bygningerne samt udgifter til at finde andre lokationer til de nuværende brugere balancerer.

Konsekvenser ved scenarie 2

Ved at trække sig ud af forsøgsordningen om Frie bymidter kan beslutningen fra maj 2023 om at flytte 10. klasserne til Dams Gård ikke realiseres. Konsekvensen af dette vil være, at de forbliver på deres nuværende placering ved Vibegård.

De nuværende brugere i Krystalgade 9-11 skal anvises til andre kommunale bygninger.

Bygningerne beliggende på Krystalgade 9-11, der blev købt i 2019, sælges.

Den strategiske udviklingsplan for Rønne skal realiseres via en anden vej.

Ved at trække sig ud af forsøgsordningen, kan staten ikke give regionskommunen tilskuddet på 10. mio. kr.

Scenarie 3: Bornholms Regionskommune bliver i forsøgsordningen om Frie bymidter og projektet inkl. videre fundraising forsætter

Det tredje scenarie er forsættelse af det nuværende projekt, herunder evt. en nedskalering af projekt og økonomi.

Bornholms Regionskommune er udvalgt sammen med 13 øvrige kommuner til at få en andel af statens forsøgsordning. Ansøgningen blev sendt i maj 2023.

I den indsendte ansøgning indgår et projektbudget på 45,3 mio. kr. til henholdsvis anlægsudgifter med 41,2 mio. kr. og 4,1 mio. kr. til projektledelse, arkitektkonkurrence og administrationsudgifter. Det ansøgte budget fremgår af tabel 4.

Tabel 4: Ansøgt projektbudget

Beløb i mio. kr.	Budget
Anlægsudgifter inkl. rådgivning og uforudsete udg.	41,2
Arkitektkonkurrence	1,5
Projektledelse i 4 år	2,4
Administration	0,2

Plan- og Landdistriktsstyrelsen har den 6. oktober 2023 meddelt, at Bornholms Regionskommune er udvalgt endeligt til forsøgsordningen, og at midlerne vil blive fordelt med en ligelig andel til de 14 deltagende byer. Puljen er i alt på 130 mio. kr. (2022-prisniveau), hvilket gør, at Bornholms Regionskommune kan forvente en andel på ca. 10 mio. kr. medmindre der er andre udvalgte kommuner, der ikke ønsker at udnytte hele deres andel, hvorved overskydende midler ligeledes vil blive fordelt mellem kommunerne.

I forlængelse af udvælgelsen af byer, er lov om forsøgsordning for frie bymidter blevet vedtaget den 28. maj 2024. Loven træder i kraft den 1. juli 2024, og omfatter kun de 14 udvalgte byer.

Tilskuddet, som Plan- og Landdistriktsstyrelsen tildeler, udgør imidlertid et mindre beløb end forudsat ved ansøgningen om at være med i forsøgsordningen, idet staten valgte at udpege 14 byer i stedet for 10 byer. Samtidig fremgår det af lovbemærkningerne, at kravet til kommunens selvfinansiering er på 40 procent, hvad der betyder et krav på en selvfinansiering på 6,7 mio. kr. og ikke 14,4 mio. kr., som kommunen har skrevet i ansøgningen.

Tabel 5 nedenfor viser finansieringsplanen, som den fremstod i ansøgningen til forsøgsordningen for frie bymidter sammenholdt med meddelelsen fra Plan- og Landdistriktsstyrelsen om en ligelig fordeling af ordningen. Der udestår finansiering på henholdsvis 15 og 20,7 mio. kr. i de to finansieringsplaner, hvis det oprindelige budget fastholdes.

Tabel 5: Den oprindelige finansieringsplan

Beløb i mio. kr.	Finansieringsplan	
	i ansøgning til forsøgsordningen for frie bymidter	Finansieringsplan under forudsætning af ligelig fordeling af pulje
Frie bymidter forsøgsordning (ansøgt beløb)	15,7	10,0
Bornholms Regionskommune	14,4	14,4
Fondsmidler (ikke-ansøgt)	15,0	20,7
Budgetteret finansiering i alt	45,1	45,1

Det er imidlertid ikke et krav for at få del i tilskuddet fra staten, at det oprindelige budget fastholdes, idet det ikke er et krav fra staten, at der f.eks. er fondsmidler, eller hvor mange fondsmidler, der er. Der kan således godt udarbejdes et nyt budget, såfremt der fx ikke opnås nok fondsmidler.

Udgangspunktet i et nyt budget, vil være, at der skal være penge nok til at renovere Dams Gård, således at det kan fungere som kulturhus, inklusiv 10. klasser.

Betingelserne for et nyt budget er, at der skal være penge nok til at renovere Dams Gård, således at det kan fungere som kulturhus, inklusiv 10. klasser.

Det er ikke et krav, at der er fondsmidler eller et bestemt beløb fondsmidler.

For at kunne overholde det nuværende budget, kræves en yderligere fundraising på ca. 20,7 mio. kr. hvis projektet og økonomien ikke nedskaleres. Der har været dialog med potentielle fonde, men der er endnu ikke indsendt nogle ansøgninger. En af grundene til dette er, at der afventedes afklaring på forsøgsordningen for frie bymidter, da de 10 mio. kr. fra staten var en væsentlig faktor i ansøgningen. Det vurderes, at der er en god chance for at kunne få fondsmidler, idet det er en statslig forsøgsordning, som det må påregnes har opbakning.

Når fundrasingen er afsluttet, skal det vurderes, om det oprindelige budget for projektet skal fastholdes eller eventuelt nedskaleres. En nedskalering kan ske ved at skære nogle af tingene fra, bruge billigere materialer, mv. Det vil dog være begrænset, hvor meget man kan nedskalere, idet kulturhuset skal kunne rumme 10. klasserne. En evt. nedskalering af budgettet skal fremsættes og godkendes politisk.

(Inden en evt. politisk beslutning om nedskalering, vil administrationen have ansøgt om tilskuddet for 2024, idet der skal ansøges inden den 1. oktober 2024, uanset hvor langt fundraisingen er, idet kommunen ellers ikke vil få del i tilskuddet fra 2024, og projektlederen fx skal have løn).

Det vil først være når pengene er der enten til det oprindelige budget eller til et nyt vedtaget budget, at arkitektkonkurrence, udbud, projektering og anlæg af projektet påbegyndes.

Betingelser for at få tilskud på 10 mio. kr. fra staten:

1. Dams Gård laves til kulturhuset Byens Hus.
2. 10. klasserne skal flyttes ind i kulturhuset, idet der skal indgå en velfærdsfunktion i kulturhuset.
3. Regionskommunen skal bidrage med mindst 6,7 mio. kr. og har lige nu afsat 14,4 mio. kr.
4. Administrationen skal ansøge om statens tilskud hver år, og første gang den 1. oktober 2024 (Administrationen kan godt ansøge om tilskuddet, selv om alle fondsmidler ikke er på plads, da projektlederen fx, skal have løn).

Formålet med de afsatte midler

I samarbejde med Realdania blev der i 2018 og 2019 udarbejdet en strategisk udviklingsplan for Rønne. Planen blev godkendt i kommunalbestyrelsen i juni 2019.

I budget 2020 afsatte kommunen 1,5 mio. kr. til videre udvikling af tre delprojekter under den strategiske udviklingsplan (En flerfaset projektplan for Dams Gård, En bæredygtig driftsmodel for Elværket samt Torv på tværs). Samtidig blev der afsat lønbudget til en projektmedarbejder i en 3-årig periode, der skulle sikre gennemførelsen af de ovenstående projekter og de øvrige projekter i den strategiske udviklingsplan.

I budget 2021 afsatte kommunen 15 mio. kr. til ”Byens Hus/Torv på tværs”, som skulle indgå i en videre fundraisingproces om at realisere den nødvendige ombygning af Dams Gård og tilpasningen af de omkringliggende arealer. Midlerne blev afsat i 2021, 2022 og 2023. Disse er senere blevet fremrykket, så de nu er afsat i 2024 og 2025.

Oversigt over konsekvenser af de tre scenarier

Nedenfor ses konsekvenserne af de 3 scenarier.

	Scenarie 1 – beholde Dams Gård, som det er	Scenarie 2 – Sælge Dams Gård	Scenarie 3 - Kulturhus med 10. klasse i Dams Gård
Får ca. 10 mio. kr. af stat	nej	nej	ja
10. klasser i hus	nej	nej	ja

Hvem kan være i hus	nuværende aktører, og kommende aktører	kulturskolens musikskole, og dem køber vil have	10. klasse, nuværende aktører og kommende aktører
Mere liv i bymidte	Delvist	kommer an på køber	ja
Penge tilbage i kommunekasse	ja – ca. 11,4 mio. kr. (tag på hus skal renoveres)	ja – de 14, 4 mio. kr. og penge fra salg af hus minus de omkostninger, der vil være til at finde alternativ placering til de funktioner, der allerede er flyttet ind.	nej (medmindre man reducerer de 14, 4 mio. kr. til ca. 6,7 mio. kr.)
Renovering af hus	nej (dog renovering af taget)	kommer an på køber	ja, enten med det nuværende budget eller et reduceret budget (alt efter hvor meget, der kan fundraises, og hvad kommunen afsætter)

Økonomiske konsekvenser

Nedenfor opridses de mulige reducerede kassetræk for de tre scenarier. Beløbene er anslåede og skal beregnes yderligere, inden de bevillingsmæssige konsekvenser kan vurderes.

Tabel 6: Scenariernes påvirkning af forventet kassetræk

Beløb i mio. kr.	2024	2025	I alt
Scenarie 1: Bornholms Regionskommune trækker sig ud af forsøgsordningen om Frie bymidter og beholder Krystalgade 9-11	6,4	5,0	11,4
Scenarie 2: Bornholms Regionskommune trækker sig ud af forsøgsordningen om Frie bymidter og sælger Krystalgade 9-11*	9,4	5,0	14,4
Scenarie 3: Bornholms Regionskommune bliver i forsøgsordningen om Frie bymidter og projektet inkl. videre fundraising forsætter	0	0	0

* Disse beløb forudsætter, at salgsprovenu for bygningerne samt udgifter til at finde andre lokationer til de nuværende brugere balancerer.

Bilag

NOTAT - kulturhus

Punkt 11: Gensidig orientering

Punkt 12: Sager til høring

Indstilling

Direktøren indstiller, at

- ingen sager sendes i høring